MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Kilpailullisen, yksilökeskeisen yhteiskunnan yksi sivutuote ovat tänä päivänä syrjäytyneet nuoret. **MIKKEL NÄKKÄLÄJÄRVI POHJALAISESSA**

Halvan koron kallis hinta

Lukuisista kriisikokouksista ja tukipaketista huolimatta Eurooppaa ravisteleva velkakriisi ei ole yhtään helpottanut. Seesteisempien näkymien sijaan tukiluukulle on tulossa uusia asiakkaita.

Johtavat poliitikot vaikuttavat avuttomilta markkinavoimien puserruksessa. Huolimatta satojen miljardien eurojen tukipaketeista eivät vaikeuksissa olevien euromaiden lainakorot laske. Ongelmaa pahentaa se, etteivät velkaantuneiden maiden valtionlainapaperit edes kelpaa sijoittajille.

Euromaat ovat jakautuneet lainamarkkinoilla vähintäänkin kahteen leiriin. Suhteellisen hyvin asiansa hoitaneiden maiden valtionlainat menevät hyvin kaupaksi ja vieläpä miinuskorolla.

Maanantaina Saksan valtion lainahuutokaupassa kysyntää oli enemmän kuin tarjontaa siitä huolimatta, että korko asettui puoli prosenttiyksikköä miinukselle. Sijoittajat siis maksavat Saksalle siitä, että se ottaa heiltä rahaa vastaan.

Myös Suomen valtio saa lainaa markkinoilta todella alhaisella korolla. Inflaatio huomioiden korkotaso on Suomessakin miinuksella. Kymmenen vuoden valtionlainojen korko oli heinäkuussa 1,37 prosenttia.

Poikkeuksellisen matalasta korkotasosta hyötyvät myös yksityiset kansalaiset. Inflaatio huomioiden lainojen korot ovat lähellä nollaa.

Matala korkotaso ei kuitenkaan innosta kaikkia. Valtiovarainministeriön valtiosihteerin Raimo Sailaksen mielestä alhainen korkotaso kertoo talousongelmien syvyydestä. Hän muistuttaa, että vastaavasti säästöistä saatavat korot ovat myös negatiivisia. Sailas on menettänyt uskonsa koko eurohankkeeseen.

OP-Pohjolan pääjohtajan Reijo Karhisen mielestä euro on ollut hyvä hanke myös Suomelle ja se tarvitsee nyt kaiken tuen. Karhisen mukaan kriisimaiden tukemista pitää jatkaa, vaikka pitkällä aikavälillä jokaisen maan on hoidettava taloutensa itse. (MT 13.8.)

Vaikka Karhisenkin mielestä Kreikka otettiin mukaan euroon väärin perustein, on maan eurojäsenyys Suomen etu. Karhinen perustelee näkemystään sillä, että Kreikan jäsenyys pitää euron heikkona. ”Devalvoitunut” euro hyödyntää Suomen vientiteollisuutta.

OP-Pohjolan pääjohtajan Reijo Karhisen mielestä Kreikan pitäminen eurossa on Suomen etu.

Karmein vaihtoehto Suomelle olisi Karhisen mielestä Saksan ja muiden vahvojen valtioiden valuuttaliitto. Suomen kilpailukyky ei tässä seurassa riittäisi, ja sen seurauksena palkat laskisivat ja vienti kärsisi.

Matala korkotaso ja vientiä tukeva euron heikentyminen ovat Suomen kannalta positiivisia asioita. Osaksi ne ovat omaa ansiotamme, kiitos pitkään jatkuneen tarkan taloudenpidon, mutta suurelta osin ne johtuvat monien euromaiden heikkoudesta.

Kuinka kauan nykyinen meno voi jatkua ja millaisia ovat muut vaihtoehdot? Pitääkö Suomen jatkaa muiden euromaiden tukemista ja maksaa näin hintaa matalasta korkotasosta sekä vientiä tukevasta euron devalvoitumisesta? Kuinka suuri hinta niistä halutaan maksaa?

Erilaisia vaihtoehtoja pitää selvittää avoimesti ja käydä keskustelua Suomen tulevaisuuden valinnoista sekä varautua muun muassa korkotason nousuun.

Matala korkotaso ei säily ikuisesti. Valtiovarainministeriön laskelmien mukaan korkotason yhden prosenttiyksikön nouseminen euroalueella lisäsi valtion menoja noin 215 miljoonaa euroa.

Korkojen nousuun pitää varautua myös yksityistalouksissa. Vaikka lainaa saa nyt ennätyksellisen edullisesti, pitää se myös maksaa takaisin.

Matala korkotaso ei säily ikuisesti.

Snellman avasi pelin

Lihatalo Snellman kertoi viime viikolla tuottajien hartaasti odottaman uutisen. Se nostaa sianlihasta maksamaansa tuottajahintaa kymmenellä sentillä kilolta syyskuun alusta.

Snellmanin toimitusjohtaja Henrik Snellman osoittaa myös olevansa perillä siitä, mitä suomalaiselle sianlihantuotannolle on tapahtumassa. ”On pakko tehdä jotain, jos jatkossakin haluamme käyttää kotimaista sianlihaa”, hän sanoo Maaseudun Tulevaisuudelle (MT 13.8.).

Snellman toteaa, ettei reilukaan hinnankorotus vastaa sikatilojen tuotantokustannusten nousua. Tuottajahintoja pitäisi hänen mukaansa korottaa lisääkin, mutta se ei onnistu, elleivät kaikki lihatalot ole korotuksessa mukana.

Snellman on tehnyt lihamarkkinoilla tyylikkään pelinavauksen. Yhtiö ei tyydy juhlapuheisiin kotimaisen tuotannon tärkeydestä ja turvaamisesta, vaan tekee konkreettisen teon sen puolesta.

Juhlapuheita tuottajat ovatkin kuulleet riittävästi. Ainoa lääke kannattavuuskriisiin on riittävä hinta tuotetusta lihasta, ja siihen suuntaan Snellmanin esimerkki voisi nyt rohkaista myös suurempia lihataloja.

On epävarmaa, kuuluuko Snellmanin viesti riittävän vahvana kaupan ruuanostajien korviin. Kaupan vahvuus näkyy alalla pitkinä hintasopimuksina, eikä se ole tähän saakka ollut kovin halukas muuttamaan hinnoittelua kesken sopimuskauden.

Kaupassa luultavasti on tietoa ja ymmärrystäkin kotimaisesta lihantuotannosta, jota nykyisellä hinta- ja kustannustasolla ajetaan käytännössä alas kiihtyvään tahtiin. Kaupan olisi nyt korkea aika avata keskustelu lihanhinnan välittömästä korotustarpeesta lihatalojen kanssa – elleivät nämä itse uskalla sitä tehdä.

Snellmanin pelinavauksesta ja sen perusteluista olisi opiksi koko liha-alalle.

VIERASYLIÖ

Myös metsätaloudella on merkittävät vaikutukset vesistöihin

Vesiensuojelu on noussut turveteollisuuden piittaamattomuuden vuoksi kansalaisten huolenaiheeksi. Eikä syyttä.

Ei ole hyväksyttävää, että turveteollisuuden päästöt saavat jatkua reilusti väljemmin ehdoin kuin vaikkapa kotitalouksien vesiensuojelulta vaaditaan. Vähemmälle huomiolle on jäänyt, että myös metsätalous aiheuttaa kestämättömän suuria vesistöpäästöjä.

Metsätaloudessakin haitallisimmat vesistöpäästöt syntyvät toiminnasta turvemailla. Sieltä irtoaa eniten orgaanista ainesta. Orgaaninen aines, osin karkeampi kiintoaines ja siitä yhä hienojakoisemmaksi muuttuva humusaines, kulkeutuvat veden mukana helposti ja kauas.

Orgaanista ainesta irtoaa aina kun turvemaan sammalkerros rikotaan. Kun paljas turve altistuu sateelle, kuivuudelle ja roudalle se pilkkoutuu ja karkaa sadeveden mukana ojiin ja edelleen järviin.

Valutuskentät pidettävä kunnossa

Turvemaiden metsätalouden perusmenetelmä, kunnostusojitus, aiheuttaa ensimmäisinä vuosina suuremman vesistöpäästön kuin uuden ojan kaivaminen. Tämä johtuu turpeen aiempaa pidemmälle edenneestä maatuneisuudesta. Turve on aiempaa hienojakoisempaa ja siksi helpommin veden mukaan lähtevää.

Ojitusmätästys on vähintään yhtä paha kuormittaja kuin kunnostusojitus. Ojitusmätästys seuraa käytännössä lähes aina turvemaalla tapahtunutta avohakkuuta.

Kantojen nosto puolestaan aiheuttaa vielä suuremman, turpeennostoalueeseen verrattavan valtavan päästön. Sen seurauksena maanpinta on kauttaaltaan avoin ja alttiina eroosiovoimille.

Hiekkaa ja muuta kiintoainetta karkaa vesiin myös kivennäismaiden maanmuokkausalueilta, mutta painavaa kiviainesta voidaan pysäyttää jopa nykyisillä vesiensuojelumenetelmillä – kunhan kuopat, katkot ja valutuskentät vain pidettäisiin kunnossa.

Orgaanisen aineen päästöille metsätalouden nykyiset vesiensuojelumenetelmät ovat aivan yhtä tehottomia kuin turveteollisuuden vastaavat turvesoilla.

Avohakkuut on kiellettävä

Turpeen kaivuun vesistöpäästöjä ei taloudellisesti kannattavalla tavalla saada kuriin.

Onko vesiensuojelun tehostamiseen metsätaloudessa siis mahdollisuuksia? On, ja menetelmä on vieläpä yksinkertainen ja halpa: Kielletään turvemaiden avohakkuut.

Metsäntutkimuslaitoksen ja muiden tutkijoiden selvitysten mukaan metsää kasvavaa suota ei tarvitse kunnostusojittaa, jos siellä on puustoa noin sata kuutiometriä hehtaarilla. Tällöin puusto haihduttaa kaiken ylimääräisen veden, eli kunnostusojituksesta tulisi vain turhia kuluja maanomistajalle.

Vähempikin puustomäärä riittää, jos sekapuuna on runsaasti haihduttavaa hieskoivua – turvemaiden peruspuulajia. Jos taas ensimmäinen ojitus ei ole tuottanut yli sataa puukuutiota, on se alunperinkin ollut hukkainvestointi, jota ei kannata toistaa.

Samaan aikaan tiedetään, että turvemaalla puuston luontainen uudistuminen siemenistä taimettumalla on helppoa.

Jos puustoa on turvemaalla 60–80 kuutiometriä hehtaarilla, taimettuminen puuston alla on runsasta ja nopeaa, mutta onnistuu vielä suuremmillakin puumäärillä.

Yhteiskunnassa pärjäävät toimialat osaavat uudistua ja oppia myös toisten virheistä.

Vesiensuojelu parantaa kannattavuutta

Edelliset tiedot yhdessä tekevät turvemaiden metsätalouden vesiensuojelusta yksinkertaista. Kun ei avohakata, ei tarvita kunnostusojitusta tai ojitusmätästystä ja samalla vesistöpäästöt pienenevät erittäin merkittävästi.

Ojitusten lopettamisella ja jatkuvapuustoisuudella on myös positiivinen vaikutus ilmastoon, eliöstöön, virkistyskäyttöön ja maisemaan.

Vesiensuojelu ei vie siis kilpailukykyä metsätaloudelta, vaan parantaa kannattavuutta ja lisää toiminnan yhteiskunnallista hyväksyttävyyttä. Avohakkuuton metsätalous on myös uuden metsälain mukaan todellinen vaihtoehto.

Miksi valtio yhä tukee turhaa ja monin tavoin haitallista kunnostusojitusta? Ojituksen tuet kannattaisi kokonaisuudessaan siirtää luontoarvosoiden ennallistamiseen. Siitä hyötyisivät kaikki.

Metsätalouden etsikkoaika

Metsäalan on turha pelätä avohakkuukieltoa EU:sta, koska avohakkuukielto turvemaille kannattaa asettaa jo alan oman tulevaisuuden vuoksi.

Yhteiskunnassa pärjäävät toimialat osaavat uudistua ja oppia myös toisten virheistä. Turveteollisuus on jääräpäisellä todellisuuden vähättelyllä ja omaan vahvaan asemaansa luottaen tehnyt kaikkensa oman toimintansa lopettamiseksi. Se on syystäkin jäänyt vesiensuojelun pahantekijänä ”tikunnokkaan”.

Nyt on metsätalouden etsikkoaika.

Osataanko toimialalla lukea ajan merkkejä ja muuttaa toimintatapoja ajoissa järkevämpään suuntaan? Vai uskotaanko vahvaan asemaan, jossa ihmisten huolta Suomen vesien tilasta ei tarvitse kuunnella? Se tie voi olla lyhyempi kuin uskotaankaan.

RISTO SULKAVA
Kirjoittaja on Suomen luonnonsuojeluliiton puheenjohtaja.

PÄIVÄN KUVA

OLLI SANI

Yhä ylös yrittää

Suomessa asustaa 32 eri lajia heinäsirkkoja ja hepokatteja. Tämä yksilö sattui kiipeilemään erinomaisen sopivasti kameran linssin eteen Pennalassa viime torstaina.

Päivän kuva -ehdotuksia voi lähettää MT:n toimitukseen osoitteeseen lukijankuva@maaseuduntulevaisuus.fi. Julkaistuista kuvista maksetaan palkkio.

KOLUMNI: MAIJA ALA-SIURUA

Nakit ei naurata

Perheemme osallistui lähisukulaisen 70-vuotispäivällisille, joilla kolmisenkymmentä vierasta istui kauniisti katetun pöydän äärellä.

Kukka-asetelmat, valkoinen pöytäliina ja käsin kirjoitetut nimikortit viimeistelivät hyvän ruuan ja hilpeän puheensorinan siivittämää tunnelmaa.

Ennen päivällisiä valmistauduin ajatuksissani ottamaan vastaan 6-vuotiaan kuopukseni aiheuttaman yllätyksen.

Hänet tuntien oli todennäköistä, että hän ei istu plaseerattuna kaukana vanhemmistaan tuntemattomien sukulaisten keskellä. Eikä ainakaan suostu olemaan kertomatta ääneen mielipidettään tarjolla olevista ruuista, vieressä istuvasta serkusta tai ylipäätään mistä tahansa.

Yllätyinkin. Kuopus istui rauhallisesti läpi koko kolmen ruokalajin päivällisen, otti tarjoilijoiden tuomilta vadeilta itse ruokaa protestoimatta sen tuoksua tai ulkonäköä ja vastaili sukulaistätien kysymyksiin.

Jälkeenpäin hän kertoi, että he olivat serkun kanssa potkineet toisiaan pöytäliinan suojissa. Sanoin, että hyvin hoidettu, koska me muut emme huomanneet mitään.

Olen henkisesti kyllästynyt nauraviin nakkeihin, nuggetteihin ja viikarin lehtipihveihin.

maija.ala-siurua@maaseuduntulevaisuus.fi

Lapsia ei syntymäpäiväjuhlissa huomioitu mitenkään erikseen. Tarjolla ei ollut lastenruokia eikä leikkinurkkausta. Kuopukselle ja hänen serkulleen ei edes tarjottu mahdollisuutta nousta pöydästä, jos alkaa kyllästyttää.

Tulin siihen tulokseen, että kuopuksen ja hänen hieman vanhemman serkkunsa hyvä käytös oli seurausta siitä kohtelusta, jota he koko juhlan ajan saivat osakseen. Siis kohtelusta, ei erityiskohtelusta.

Heitä kohdeltiin, arvostettiin ja huomioitiin aivan samoin kuin meitä muitakin vieraita.

Kunpa ravintolatkin lopettaisivat lapsiasiakkaidensa erityiskohtelun.

Olen henkisesti kyllästynyt käpristyneisiin ranskalaisiin, nauraviin nakkeihin, kotkot-kananuggetteihin ja viikarien lehtipihveihin. Samoin kyllästyi esikoinen. Onneksi urheileva lapsi jaksaa syödä aikuisten listalta tilattuja annoksia.

Mutta kuopukselle on turha tilata aikuisten listalta, koska sen annokset ovat liian suuria. En halua maksaa ruuasta, josta suurin osa jää syömättä ja päätyy roskiin. Sellaista ravintolaa ei vielä ole osunut meidän perheen kohdalle, jossa aikuisten annoksen saisi tilattua pienempänä.

Lapsia sisältävälle seurueelle tarjoilija tuo ruokalistojen lisäksi värityskirjan ja kynät tai ainakin neuvoo, missä leikkinurkkaus on. Aivan kuin olisi itsestään selvää, että lapset eivät malta istua pöydässä ja odottaa.

Miksi ravintolat kuvittelevat, että lapsille pitää tarjota niitä samoja bulkkieineksiä, joilla parsitaan kotiruokailun kiirettä? Miksi lapsille ei haluta tarjota samanlaisia makuelämyksiä kuin aikuisasiakkaille?

Miksi tästä maasta ei löydy sellaista ravintolaa, joka jättäisi lasten omat ruokalistat tekemättä?

Koska me vanhemmat emme vaadi toisenlaista palvelua. Tyydymme lihapulliin, nakkeihin ja värityskirjoihin. Me annamme jälkikasvun sännätä leikkinurkkaukseen emmekä oleta heidän istuvan kanssamme.

Hukkaamme itse arvokkaan mahdollisuuden nauttia ruuasta ja lastemme seurasta juuri silloin, kun saamme kerrankin istua valmiiseen pöytään.

LEHTIKATSAUS

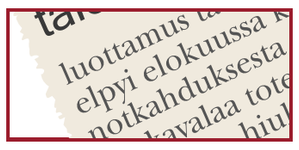

Ruokatalouden riskit kasvavat

Kauppalehti on huolissaan maailman ruokamarkkinoiden heilahtelusta.

”Maailman elintarviketuotannon rakenne on hyvin haavoittuva satojen vaihdellessa ja energiariippuvuuden kasvaessa. Pula maissista on johtanut Yhdysvalloissa uudelleen energiapoliittiseen keskusteluun siitä, pitäisikö maissia käyttää ensisijaisesti elintarvikkeena.”

”FAO ja G20-maiden poliitikot yrittävät syksyn aikana sopia siitä, etteivät tärkeimmät viljantuottajamaat ryhtyisi spekulatiivisessa tarkoituksessa rajoittamaan viljanvientiään. Venäjä on arvioinut vehnäsadon jäävän viimevuotista pienemmäksi.

Tilanne kertoo maailman elintarviketalouden monien riskein kasvaneen pysyvästi ja useista eri syistä yhtä aikaa. Siksi Euroopassa ja myös Suomessa on kyettävä takaamaan riittävä elintarvikeomavaraisuus ja hinnoitteluperusta tulevaisuudessakin.”

Rakennuskielto ihmetyttää

Savon Sanomat ihmettelee kaavoittajien haluja estää rakentaminen haja-asutusalueille.

”Tähän saakka maakunnissa on totuttu ihmettelemään lähinnä aiempaa helsinkiläistä asuntoministeri Jan Vapaavuorta ja hänen hengenheimolaisia, joitten mukaan elämää saa tulevaisuuden Suomessa olla vain suurissa keskuksissa.

Nyt tuo samainen ajattelutapa näyttää olevan huolestuttavasti leviämässä myös maakuntien keskuskaupunkeihin. Jos maakunnat itse eivät kanna huolta koko alueensa asuttuna pysymisestä, niin ketkä sitten?”

”(Maa- ja metsätalousministeri Jari) Koskisen mukaan maaseutua ei voi museoida, vaan siitä ’pitää rakentaa aiempaa vahvempi vihreän talouden toimija’. Se on hyvin sanottu ministeriltä. Maaseudulla voi elää ja siellä on hyvä elää, jos yhteiskunta antaa siihen vain ihmisille mahdollisuuden. Suomessa jos missä on elintilaa ihmisille.”

Verohaukkojen luvattu maa

Aamulehti hämmästelee Suomen verotusintoa.

”...täällä säntillisessä pohjolassa katsotaan aivan vakavissaan, että naapuriapukin voi olla veronalaista työtä, vaikka työn tekijän ja teettäjän välillä ei liikkuisikaan rahaa (AL 13.8.).

Vanha kunnon talkootyökin on jo aiemmin joutunut Suomessa veroviranomaisten suurennuslasin alle. Verottaja on ruvennut lähettelemään jälkiverolaskuja yleishyödyllisille yhteisöille, joiden jäsenet ovat erehtyneet tekemään vapaaehtoista työtä ilman palkkaa.”

”Veropohjasta on pidettävä huolta, mutta tilaa on jätettävä ihmisten elämällekin. Todellinen harmaa talous piileskelee muualla kuin naapuriavussa tai talkootyössä.”